

§ 29 c: Det „samme Ansvar som for Skatter,“ saaledes bortfalde flere af de Grunde, Cancelliet har paaberaabt sig, naar Forholdet ordnes saaledes, at Tiendetageren kun træder i Forhold til Eieren og ikke til Fæstere. Det bemærkes endnu, at efter Frd. om Amtstueoppebørseler af 8de Juli 1840 § 11 vil Godseieren altid kunne have 3 Maaneber efter Forsaldsdagen til Inddrivelse af Afgiften hos Yderen, inden der vil kunne strides til Udpantning hos ham selv. Her at gaae ind paa nogen Afgjørelse af de Tvivlsmaal, der ere reiste om Omfanget af den i Frd. af 8de Januar 1810 § 29 c ommeldte Fortrinsret, finder Udvalget ingen Anledning til, da denne Bestemmelse ikke blot angaaer Præstetienden, hvorom her alene er Spørgsmaal, men ogsaa de øvrige Tiender. Udvalget har ikke været uopmærksomt paa, at der ogsaa udenfor Fæsteforholdet gives nogle Tilfælde, hvor en Anden end Jordens Bruger hæfter for Tiendeafgiften, saasom hvor Tiendeafgiften af en samlet Eiendom er bleven bestemt under Et, nægtet en Deel af Lodden tilhørte en Huusmand, som derfor maa godtgjøre Gaardmanden for Tiendeafgiften. (Indenrigsministeriets Skrivelse af 10de Januar 1854) eller ved Udstykning ifølge Frd. af 25de Juni 1810 § 8 jfr. L. af 23de Januar 1862 om Tiendevederlagets Berigtigelse § 6, men Udvalget har antaget, at forsaavidt saadanne Forhold ikke allerede ere bortfaldne ifølge fornævnte Lov af 23de Januar 1862 § 2 og 7, ville de være at betragte ligesom hidtil, saaledes at det Offentlige holder sig til den hidtil Afgiftspligtige, og at Forholdet imellem ham og Brugeren af en Deel af den tiendepligtige Jord bliver et privatretligt.

Med Hensyn til den Tiende, der ikke udredes efter Capitelstart, men med Korn in natura, formener Udvalget, at man uden Betænkelse kan overlade Yderen at erlægge den efter Capitelstart, idet Omkostningerne ved at opkræve Afgiften in natura, selv om derved skulde kunne vindes Noget, dog let ville medtage denne Forskjel. Naar Yderen ikke er villig til at svare Pengevederlag efter Capitelstart, finder Udvalget, at man ikke nu bør gaae ham nærmere end at lade Ydelsen in natura vedblive,

idet en almindelig Bestemmelse om, at Ydelse efter Capitelstart skulde træde i Stedet derfor, let i enkelte Tilfælde kunde blive ubillig. Naar Bestemmelsen er kommen til Anvendelse, ville Tilfældene bedre kunne oversees og om fornødent kunne ordnes ved en særskilt senere Lov. Det maa herved bemærkes, at efter Placat af 26de Marts 1816 skal Tiendefornet af Yderen føres for Tiendetageren til den Sognet nærmest liggende Kjøbstad eller det nærmeste Ledested, hvilket vil lette Oppebørselen og Salget.

At bestemme, hvilken Indskydelse Indholdet af denne Paragraph, hvis den skulde blive til Lov, vil have paa Amtsforvalternes Lønningsforhold, antager Udvalget ikke at høre hen i dette Lovforslag, men at maatte forbeholdes senere Ordning.

§ 2. Et Mindretal (Bak, C. Larsen, Sørensen, S. Pedersen) formener, at der ved Statens Overtagelse af Geistlighedens Lønning bør træffes Foranstaltninger til at lette Præstetiendens Afløsning, og dermed Udligningen af den Forskjel, som bestaaer imellem tiendefri og tiendepligtig Jord. Dette fremsætter derfor et Forslag, som gaaer ud paa at give Tiendebyderen Ret til at fordre saadan Afløsning. Et andet Mindretal (Bærtelesen) indskrænker sig derimod til at foreslaae en Bestemmelse, hvorved der gjøres et Skridt henimod en saadan Afløsning, og dette Forslag tiltrædes subsidiairt af ovennævnte Mindretal.

Udvalgets Fleertal maa modsætte sig begge disse Mindretalsforslag, idet Fleertallet, hvilken Mening end dets enkelte Medlemmer have med Hensyn til Spørgsmaalet om Tiendens Afløsning, ere enige om, at i alt Fald vilde det være urigtigt at bringe et Spørgsmaal af denne Betydning ind i et Lovforslag, der kun angaaer Geistlighedens Lønningsvillkaar, og som Intet afgjør, der kunde være til Hinder for fremtidige Forslag til Tiendens Afløsning. Nogle af Fleertallets Medlemmer tillægge de her omhandlede Mindretals Forslag en saadan Betydning, at de agte at stemme imod Loven i det Hele, hvis disse Forslag skulde blive vedtagne.